

Версії

Передплата на газету ніколи не закінчується: лише 13.26 грн (на квартал)

№12 (272) 20.03 - 27.03.2009 року

Як не платити кредити

2

Право і захист

6-8

Геніальний божевільний

9

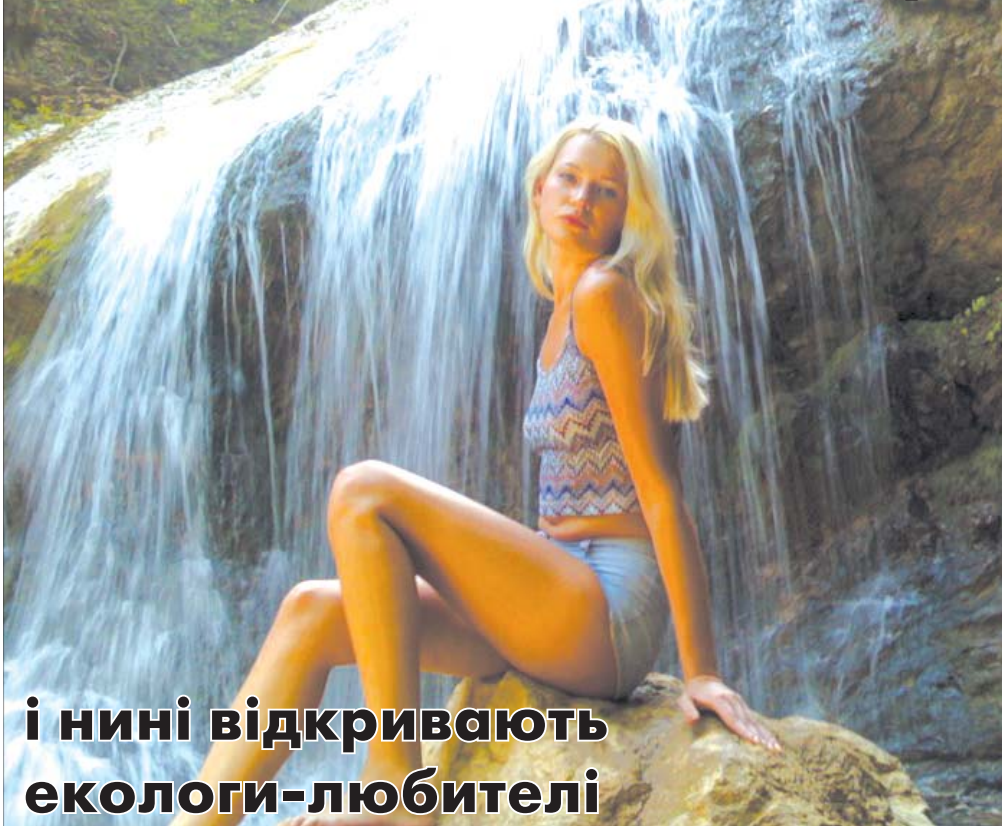
Призовий сканворд, гороскоп, афіша

11

Листівка для королеви

12

Невідомі водоспади та печери

і нині відкривають екологи-любители

І це, повірте, не перебільшення, бо саме такі подвиги (без лапок) на рахунок громадської екологічної організації «Друзі парку», що входить до Громадської ради, яка координує майже 20 громадських об'єднань екологічного спрямування. Діє ж вона при держуправлінні охорони навколишнього природного середовища. Її звітно-виборна конференція відбулася напередодні Світового тижня лісу, який проводиться вперше і триває від 16 до 23 березня.

Володимир ЧЕРЕВАТОВ, голова громадської ради і новоспечений завідувач кафедри біофаку ЧНУ, звітуючи про досягнуте, розповів, як торік у Карпатах було знайдено 4 водоспади, 3 з яких — у Національному парку «Вишницький». До речі, їхня висота перевищує 20 метрів і вони є одними з найвищих в області.

Прикметно, що ці об'єкти широкому загалу невідомі!

А спелеологи на чолі з Віталієм КОРЖИКОМ виявили 5 нових печер у Буковинських Карпатах. Одне слово, географічні відкриття робляться і сьогодні! Потрібно тільки дуже любити й добре знати свій рідний край. Водночас екологи не тільки досліджують його, а й охороняють. Саме завдяки громадськості вдалося заборонити відкриття кар'єру біля Корольовського водоспаду неподалік Бянилової Підгірної на Сторожинщині.

Зубри та косулі можуть зникнути

Ще одна проблема, якою переймалися активісти, — збереження парнокопитних. А це — трирічна заборона

полювання на них і вольєрне утримання як зубра, так і шляхетного оленя та косулі. За твердженням громадських природоохоронців, популяція оленя, наприклад, становить 60 особин, а не 380-400, як у звітах таксації, а натуралізована популяція зубра — 11 замість 80. І, зрештою, це не дивно, бо на інтернетівських сайтах можна знайти запрошення на корольовське полювання на зубрів...

Новим головою громадської ради обрано Ярему ТЕВТУЛЯ, професора хіміфаку ЧНУ, голову громадської екологічної організації «АкваБук», яка займається переважно профілактикою порушень екологічного законодавства та впровадженням енергозбережних технологій.

Людмила ЧЕРЕДАРИК, «Версії»

культура

Живопис чернівчанина у Відні

В одному з найкультурніших центрів світу — Відні, в місті, на яке віками рівнялися Чернівці, цими днями, уперше за повоєнні десятиліття розлуки та культурно-цивілізаційної віддаленості, широкому загалові в одній з найвідоміших галерей — «Тайм» — демонструється сучасний живопис чернівецького художника Олександра Літвінова.

Чернівці у пересічному, освіченому європейця, як правило, асоціюються з німецькомовною літературою минулого століття, хоча й імена таких чернівецьких художників, як Альфред Оффнер (член Віденської Сецесії), Оскар Ласке та Володимир Загородніков також не дозволяли Чернівцям загубитися на культурній карті Європи.

Виставка Олександра Літвінова у Відні доводить, що й сьогоднішні Чернівці мислять й живуть багатого, яскравою палітрою кольорів. На виставці представлені натюрморти з виразним буковинським колоритом, пейзажі Білої Криниці на Глибоччині, сюжетні картини в стилі «фентезі», а також твори релігійної тематики на левкасі.

Сергій ОСАЧУК, організатор виставки

трагедії

Коли вихід — тільки в мотузці

Минулий тиждень збільшив сумну статистику самогубств: ще троє наших краян, не знайшовши виходу, потягнулися до мотузки.

30-річний чернівчанин повісився на власному подвір'ї. 46-річну жінку знайшли в петлі в Новоселиці. Кількома годинами пізніше в лісі біля Ржавинців на Заставщині знайшли повішеним 27-річного чоловіка.

Загалом від початку року вже 20 буковинців вкоротили собі віку. Причини в кожного свої, але об'єднує їх безвихідь: несплачені кредити, втрата роботи, зруйноване особисте життя і просто самотність.

Найбільш резонансним стало самогубство 16-річного юнака на Сторожинщині: він повісився у сараї, бо взяв без дозволу іномарку вітчима і... розбив її.

За матеріалами Центру пропаганди ГУ МНС в Чернівецькій області

кому нал?

Тепло закінчується, борги — ні

Через ненадані або надані не в повному обсязі послуги з централізованого теплопостачання у лютому чернівецьким споживачам зменшено оплату на 8108 грн, у тому числі населенню — на 7401 грн, іншим споживачам

— на 707 грн. Перерахунок за метеоумовами в лютому не здійснювався. Його буде зроблено після завершення опалювального сезону.

Рівень розрахунків населення за тепло у лютому становить лише 32%: чернів-

чани спожили тепла на 9 млн. 380 тис. грн, а сплатили лише 3 млн. грн. МКП «Чернівці-теплокомуненерго» активізує «вибивання» боргів. З мешканців, які не платили понад 2 місяці, борги стягатимуться в судовому порядку.

20-27 березня за вікном то дощ, то сніг...

20 березня вночі	-1 - +1°, вдень	+1 - +3°, мерзено...
21 березня вночі	-1 - +1°, вдень	+1 - +3°, ...ще й сніг...
22 березня вночі	-2 - 0°, вдень	+1 - +3°, ...сніжище
23 березня вночі	-2 - 0°, вдень	+3 - +5°, ...болото...
24 березня вночі	0 - +2°, вдень	+6 - +8°, ...давно дощу не було!
25 березня вночі	+1 - +3°, вдень	+4 - +6°, лле дали...
26 березня вночі	-2°, вдень	+2°, ...ухмар перерва
27 березня вночі	-2°, вдень	+7°, ...але парасолі не ховайте!

Світ

Бог є! Доведено
д'Еспаньяттом

Найбільша щорічна премія Фонду Темплтона — 1 млн. фунтів стерлінгів — дісталася 87-річному французькому фізику-теоретику Бернарду Еспаньяту, відомому розвідкам про природу дійсності. Він довів існування «гіперкосмічного Бога» — невидимого царства поза простором і часом, яке частково може бути усвідомлене людиною.

Заміж за мільярдера

Майже кожен десятий мільярдер у світі — потенційний наречений. Неодружені наразі 72 з 793-х мільярдерам. Найбажаніший наречений, з точки зору статків, — 67-річний мер Нью-Йорка Майкл Блумберг. Друге місце посідає росіянин Михайло Прохоров з \$9,5 млрд, третє — бразильський бізнесмен Ейк Батиста.

Язик — робочий орган

Дегустатор кави італієць Дженоро Пелічча застрахував власний язик на \$14 млн. Пелічча куштує від кожної партії кавових зерен англійської компанії «Коста Кофі» уже 18 років. Розрізняє близько тисячі смакових відтінків кави. Річний прибуток «Коста Кофі» перевищує \$300 млн. Компанія щороку продає 108 млн. чашок кави.

Новий Орлеан-2?

Нью-Йорк може піти під воду у найближчі 100 років через підвищення рівня Атлантичного океану, пов'язане з таненням льодів Гренландії та Антарктики. Дослідники припускають, що рівень океану до 2100 року підвищиться на 51 см, ризик повеней збільшиться не тільки для Нью-Йорка, але й для Вашингтона та Бостона.

Стаж моделі

— півстоліття

80-річна Дафна Селфз британського Рідінга працює манекенницею. За день фотозйомок вона отримує тисячу фунтів стерлінгів (11 тис. грн). Дафна працювала моделлю від 1950-х. Демонструвала одяг дизайнерів на показах мод, знімалася в рекламі. Брала участь у фотосесіях для модних журналів. Згодом жінка покинула професію, виїхала

заміж і народила дітей. Однак на покази мод продовжувала ходити як глядачка. Коли Дафні було 55, на одному з шоу їй знов запропонували роботу моделі. Нині вона представляє одяг для літків. Дафна знімається для журналу «Вог», рекламує одяг «Дольє та Габбана», а також косметику «Нівея» та «Олей». Британська дизайнерка Вів'єн Вествуд запросила її завершувати десфіле у вбранні нареченої.

Україна

Руки геть від лесбіянок!

Харківські лесбіянки вийшли на головну площу міста у фартухах та з каструлями. Під час акції роздавали листівки, в яких перелічені прояви прямої та прихованої дискримінації жінок: відмову в кар'єрному зростанні, вимоги роботодавця не мати дітей, сексуальні домагання тощо.

Заміж за кризу

За останні 4 роки в Україні зареєстровано майже 19 тис. шлюбів з іноземцями. Через кризу українці почали частіше шукати чоловіка за кордоном, зазначають у шлюбних агенціях. Влітку очікується справжній бум українських наречених. Деякі іноземці користуються ситуацією і спеціально приїжджають «повеселитися» з нашими дівчатами.

А винен Інтернет!

Мер Кременчука Микола Глухов закликав підлеглих під час роботи «не сидіти в «Однокласниках». «Мені доповіли, що чиновники замість роботи переписуються з сусідами по кабінетах», — обурювався мер. — Відвідувачі сайту — жителі міста — бачать, скільки виконкомівців було в мережі і роблять відповідні висновки.

Не гроші, а все ж...

У квартирі 24-річного Олександра, кондуктора трамвая з Вінниці, при обшукі знайшли 945 підроблених квитків на трамвай, тролейбус та автобус. Чоловіка затримали перед тим за користування викраденою банківською картою. Він розплатився нею в супермаркеті за продукти. Схоже, у чоловіка болісний потяг до підробного.

Тупий і ще тупіший!

Запорізькі злодії претендують на титул «найтупіший зловмисник», — увевені тамтешні міліціонери. Двоє чоловіків спочатку хотіли вкрасти в односельця авто, проте, перешкодило заблоковане кермо. Тоді хлопці вирішили «узяти магазин»: уночі виламали стіну і вкрали 2 тис. грн і харчі. Зі своїми «професіями» злодії попнячили в Запоріжжі, а потім відправилися до

Криму Коли ж закінчили гроші, гуляки почали розмірковувати, як повернутися додому. Один з хлопців кишені знайшов візитку дільничного. Візитки розповсюджували службою дільничних інспекторів під час профілактичної операції «Візит». виявилось, що телефоновати хлопцям більше нікому, тож вони зателефонували дільничному і попросили допомогти повернутися додому...

Буковина

Будемо з урожаєм?

Обласна та 10 районних насінневих інспекції повністю забезпечили 700 суб'єктів господарювання якісним насінням. Наразі добрі віси на урожай показують 85% з 3200 га посівів озимих культур. Загалом, усі посівні площі області будуть засіяні елітним насінням першої та другої репродукції.

СНІД по-новому

Обласний центр з профілактики та боротьби зі СНІДом переїхав до ново-го приміщення на території психікарні. Тут є поліклінічне відділення, кабінет довіри, денний стаціонар на 16 ліжок, лабораторія і кабінет УЗД. Раніше в Центрі працювали 22 медики, нині штат розширюють до 50 медпрацівників.

«Буйний» вагон

Провідники потягу «Чернівці — Вижиця» не могли вгамувати 12 п'ятих підлітків, які сміли та з додуху галасували. Коли бешкетники дізналися, що їде міліція, вийшли на першій же станції. Загалом же в Україні від початку року до міліції за вживання алкоголю у громадських місцях доставили 1243 неповнолітні.

Куди не йти вчитися

ДАК анулювала дозвільні документи Чернівецької філії Державної академії статистики, обліку та аудиту. Анульована ліцензія на підготовку бакалаврів за спеціальностями «Економіка і підприємництво» та «Облік і аудит» та сертифікат про акредитацію спеціальності «Бухгалтерський облік».

Оновлена «архітектура»

Чернівецьку архітектуру тепер захищатимуть 4 профі замість одного. Відділ пам'яток архітектури створено у складі управління містобудування та архітектури департаменту містобудівного комплексу та земельних відносин міськради. У відділі працюватимуть на-

чалник, 2 головних і один провідний спеціаліст. Начальником призначено Олену Пушково, архітектора за фахом, яка 15 років працювала в управлінні містобудування та архітектури ОДА, а останнім часом була завідувачем сектору пам'яток архітектури, який функціонував у складі департаменту містобудівного комплексу та земельних відносин міськради.

акценти тижня

На що НАДІЯтися благородним вкладникам?

На Буковині презентували регіональне представництво юридично-охоронної антиколекторської компанії «Ваша Надія». Її засновники декларують непримиренну боротьбу з колишніми «ментами» та «авторитетами», які нині працюють за межами закону у колекторських фірмах. Щоправда, антиколекторських фірм у законодавстві теж не передбачено...

Загалом, дилема «платити чи не платити борги» — питання, радше, совісті, а не змагання колекторів та антиколекторів. Проте, менталітет нашого народу зводиться до одного: як би оце не платити усіма прийнятними методами. Так налаштовані банки, позичальники, держава, споживачі комунальних послуг, платники податків... Позичальник не віддає кредити, банк — депозити, вкладник не платить за квартиру, держава — зарплати — і так по колу. Тож не дивно, що в Україні, нехай і поза законом, з'явилися колекторні компанії, які «вбивають» гроші з боржників.

Але на кожного колектора знаходиться свій антиколектор на кшталт «Вашої Надії». За 500 грн. плюс витрати на нотаріусів вони захищають інтереси неплатоспроможних позичальників. Загалом, за твердженням голови координаційної ради асоціації антиколекторів «Ваша Надія» Федора Олексюка, в компанії майже тисяча клієнтів. Помноживши цифри, маємо півмільйона, зроблені на роз'ясненні народу, які вони лохи, та на подання документів до суду. Прикметно, що за справи про повернення депозитів гроші наперед не беруться, бо платиться відсоток

після відшкодування банком моральної шкоди вкладнику. Чомусь шановні пані скромно промовчали, що відсудити в банку депозит — нерелеванно... Ефективність власної роботи антиколектори описують так: «Відразу розмовляють іншим тоном, перестають дзвонити колектори...». Тобто людині перестають нагадувати, що вона — боржник...

Згодна, колектори не вирізняються ввічливістю і терпінням, але пояснить, панове антиколектори, чому боржник не платитиме «з чистою совістю», а ошуканий вкладник — сидітиме без грошей. Чи у вкладників немає кризи і не повинно бути надії? Чому одні повинні платити за комунальні послуги, а інші — ні, коли, як наслідок, увесь будинок залишається без води чи світла? Зрештою, чому люди позичають, не знаючи, як будуть повертати кошти? Так, банки неправомірно друкують кредитні картки, але

чомусь до кризи про це ніхто не гадував і все усіх влаштовувало! А обдурені люди зверталися за допомогою до журналістів, бо в інших організаціях їх просто «пошлали»...

Обіцяний журналістам син жінки, яка через дії одного з банків звела рахунки з життям, не прийшов. виявилось, що той «розбирається з кредиторами, яким закрив останнє, що в нього було — машину, щоби влаштувати сороковини». Та й з колеж-журналістів ніхто загаданого чоловіка знайти не зміг... Інші клієнти скаржилися фірмі на погрози викрасти дитину на вимогу одного з банків. До міліції заявляти не стали, бо, мовляв, бояться, що їх уб'ють. А ось антиколекторам — розповіли «як на духу». А ті вголос усе це переказували, не переживаючи, що когось уб'ють...

Насамкінець антиколектори озвучили пропозицію про запровадження «благородного повернення кредитів», тоб-

то позичальників не повинні «турбувати» у вихідні, свята й вечорами, слід надавати їм податкові канікули і всьляко сприяти. То ж, блага, запровадити до цього ще й благородну оплату комунальних послуг, зарплати й повернення вкладів? Щоб через злісних неплатників, захисників «борцями за справедливість» не сидіти голодними, холодними та в темряві...

Лера ЯСНИЦЬКА, «Версії»
P.S. Тим часом, на батьківщині «Вашої Надії», на Івано-Франківщині, місцева преса оприлюднила факти, які компрометують зазначену фірму: За даними Інтернет-видання pravda.if.ua від 14 березня цього року, засновники фірми — родичі та зацікавлені особи, які мають купу проблем з власними кредитами. Метою всієї обурюючої, мовляв, «відкриття представництв у всіх областях країни та отримання прибутків від їхньої діяльності». Фірма має проблеми з податками та оплатою праці, тож кілька співробітників уже звільнилися.

кримінал

Путила далеко?

Посадові особи ТзОВ на Путильщині у змові зі співробітниками одного з відділів Чернівецької облдержадміністрації підробили акти виконаних робіт з ліквідації стихійного лиха у грюх селлах Путильського району і фактично привласнили понад мільйон гривень. Викрили їх працівники ДСБЕЗ, порушено кримінальну справу.

Музей в оренду

Підприємцю в одному з буковинських містечок дуже кортіло отримати в оренду приміщення музею. Мер готовий був піти йому назустріч за 15 тис. грн. «Кайф» обом зламали співробітники ДСБЕЗ. Щоправда, місцеві жителі вважають, що тут не обійшлося і без міського архітектора.

Накрив у Чернігові, відмив на Буковині?

58,6 млн. грн «відмив» через фіктивну фірму мешканець Чернівецької області. Не здійснюючи жодної фінансово-господарської діяльності, він конвертував готівку за допомогою безтоварних операцій, особисто знімаючи гроші з банківських рахунків.

Шахрая взято під варту. Чоловікові загрожує позбавлення волі від 8 до 15 років.

Дідусеві треба мобілки

Пацієнт неврологічного відділення Заставнівської ЦРЛ, 82 річний дідусь з Заставни, заскочений на крадіжці мобілки. Мабуть, кортіло понатискати кнопки.

Не вдається списати на дитячий інтерес вчинки 23-річного чернівчанина, якого викрито у крадіжці «Нокії» та гаманця з грошми і документів з авта, залишеного на вул. Головної у Чернівцях.

Господареві все zgodиться

На Кіцманщині у господарстві 42-річного мешканця Борівців вилучено обріз гвинтівки. У Садгорі затримали 49-річного жителя Горішніх Шерівців Заставнівського району з набоями...

Криміналісти без роботи на залишаться.

За матеріалами ДЗГ МВСУ

Комунальна медицина

Із загального фонду міського бюджету на утримання галузі охорони здоров'я торік було передбачено 79,6 млн. грн. Окрім цього, міськрада додатково виділила 4,0 млн. грн. У порівнянні з 2007 роком бюджет галузі зріс на 25%, а за останні три роки – майже в 2,5 раза.

3,8 млн. грн. торік було витрачено на медикаментозне забезпечення лікувально-діагностичного процесу, в тому числі 50% - на безкоштовний відпуск пільговим категоріям населення.

В обсязі медикаментів, від-

пушених за пільговими рецептами, 58% (1,1 млн. грн) становили витрати на забезпечення програми «Цукровий діабет та лікування нецукрового діабету».

На розвиток закладів охорони здоров'я було виділено 4,0 млн. грн, із них 2,2 млн. грн – на придбання обладнання, 1,8 млн. грн – на капітальний ремонт будівель та приміщень.

До спеціального фонду закладів охорони здоров'я акумульовано 6,8 млн. грн власних надходжень.

Амбулаторно-поліклінічна

допомога дорослому та дитячому населенню міста у 2008 році отримала 43,7 млн. грн, що становило 47,4% від обсягу фінансових ресурсів галузі. А вартість 1 амбулаторного відвідування складала 18,7 грн, з яких 1,27 грн. становили витрати на медикаментозне забезпечення. Вартість 1 виклику швидкої медичної допомоги становила 182 грн. Бригади швидкої допомоги повністю забезпечені електрокардіографами, дефібриляторами, апаратами ШВЛ. Автопарк станції ШМД торік поповнений на 4 авта.

На 10 тисяч чернівчан припадає 42 лікарів та 64 медсестри

Забезпеченість лікарями на 10 тис. населення у Чернівцях становила торік 41,9 (Україна – 49,6), медичними сестрами – 63,6 (Україна – 65,9). 67% лікарів та 79% медичних сестер міста мали вищу та першу категорії.

Серйозною проблемою для Чернівців є старіння кадрів,

відсутність місць для працевлаштування молоді, що через кілька років може призвести до кадрового провалу та погіршення якості медицини. Вже було 13,6% лікарів-працюючих пенсіонерів.

У грудні 2008 року абсолютний розмір заробітної плати

у сфері охорони здоров'я та надання соціальної допомоги в Україні становив 1441 грн, а у міських закладах охорони здоров'я – 1035,2 грн. Таким чином, зарплата працівника охорони здоров'я була на 560 грн нижче від середнього показника в економіці держави (2001 грн).

загальмували

170 водіїв без прав, а 139 – з мітлою

За грубі порушення ПДР від початку року в Чернівецькій області суди позбавили права керування транспортними засобами майже 170 водіїв, наклали 7 адмінарештів на транспортні засоби, 139 водіїв засудили до громадських робіт, 19 водіїв притягнуті до адмінвідповідальності по второму. Водіїв-порушників оштрафували майже на 9 млн. грн. Про це повідомили в

УДАІ УМВС України в Чернівецькій області.

Посилення відповідальності за порушення правил на Буковині призвело до зменшення смертності та травмування учасників дорожнього руху удвічі. Від початку року в області загинуло 10 людей, а 46 учасників дорожнього руху отримали травми. Торік за аналогічний період ДТП

загинули 20 людей, а 88 було травмовано.

Найчастіше водії порушували режим швидкості, правили зупинки, стоянки, обгону, проїзду перехрестя, проїзду на заборонний сигнал світлофора та проїзду тротуарами чи пішохідними доріжками. У 1533 випадках виявлені нетверезі водії за кермом. Торік за аналогічний період таких випадків було понад 2 тисячі.

інформує облрада

Депутати радяться

Відбулось засідання 27-ї сесії облради V-го скликання. Попередньо на її розгляд було внесено 38 питань, але в процесі обговорення порядку денного на сесійному засіданні їхня кількість зросла до 69. За підсумками роботи було прийнято 69 рішень, в тому числі 4 протокольних.

На початку сесії голова крайового парламенту Іван Шилепницький вручив Почесну грамоту Верховної Ради та відзнаку Верховної Ради депутату облради Анатолію Журковському, а голові Ви-

жницької райради Юрію Нічкоряку – Подяку Прем'єр-міністра.

Основними питаннями, які викликали гостру дискусію та низку пропозицій і коментарів, стали виконання Регіональних заходів з посилення фінансово-бюджетної дисципліни та мінімізації негативного впливу світової фінансової кризи на економіку області та внесення змін та доповнень до Програми соціально-економічного розвитку Чернівецької області на період до 2011 року.

На сесії також розглядався хід виконання раніше прийнятих облрадою програм, питання управління майном спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області. Депутати активно реагували на нагальні проблеми буковинців і окремих територіальних громад, які звернулися по допомогу до своїх обранців. Свідченням цього стала велика кількість прийнятих на сесії депутатських запитів, які будуть надіслані відповідальним органам та структурам для реагування.

Буковинцям, головне, не заважати – працювати вони вміють

— У зверненні до центральних органів влади ми не проситимемо грошей, нам потрібні закони, за допомогою яких ми могли б ці гроші заробити, — наголосив голова облради Іван

Шилепницький під час обговорення виконання Регіональних заходів з посилення фінансово-бюджетної дисципліни та мінімізації негативного впливу світової фінансової кризи на еконо-

міку області. Він також відзначив необхідність створення сприятливих умов для працюючих підприємств як основних джерел наповнення місцевих бюджетів в умовах кризи.

ПОГЛЯД

ЛЮДМИЛА ЧЕРЕДАРИК

Немає еліти – немає держави

Натомість Україна має клани. А, щоби «запудрити» мізки народу, на всі смаки – політпроекти, що намагаються зватися партіями. Те, що всі вони своїми «розборками» нищать державу, зрозуміло усім. Укотре це продемонструвала операція СБУ у стінах «Нафтогазу». Олігархи на своїх Олімпіадах з грошей ніяк не можуть усвідомити, що аморальність нікого ще до добра не доводила. Існує космічний закон: якщо добро в якийсь момент еволюційного розвитку не здатне перемогти зло, така цивілізація повинна зникнути. Щоби цього не сталося, в кожній державі зростає еліта – люди, які несуть відповідальність за спільноту...

Скажімо, Хіларі Клінтон на посаді держсекретаря США отримувала зарплату без підвищення. А знаєте, чому? Бо, доки ще не займала цього крісла, вона голосувала за підвищення зарплати. Тож нині не має морального права отримувати цю підвищену зарплату. Неймовірно? Але факт! Натомість наші посадовці та урядовці найперше забезпечують себе пільгами та високими окладами.

У нас: заступником голови СБУ став Валерій Горшковський. Людина, яку пов'язують з «РосУкрЕнерго» та Фірташем певні інтереси. Зрештою, як і кожен наш міністр, нарден чи будь-який інший високопосадовець, він має купу інших бізнес-інтересів. А тепер приклад з-за океану: міністр оборони попереднього уряду США, перед тим, як обійняти цю посаду, продав належні йому акції одного з військових заводів. І продав не родичам чи близьким, а викинув на біржу, втративши при цьому значні суми.

Одне слово, недарма ідеологи українського націоналізму Мазепа, Донцов, Бандера дуже великого значення надавали створенню української еліти. Як бачимо, її відсутність сьогодні ставить під великий знак запитання саме існування української держави!

Сюрпризи від «Укрпошти»

Про Програму розвитку поштового зв'язку Чернівецької області та впровадження пересувних відділень поштового зв'язку йшлося на прес-конференції директора Чернівецької дирекції УДППЗ «Укрпошта» Ярослава ЦЮПАКА.

На 55 об'єктах поштового зв'язку області за минулий рік прийняли для відправки менше 10 реєстрованих поштових відправлень – посилок, бандеролей, листів з оголошеною цінністю. А це менше одного відправлення на місяць! Тож у таких населених пунктах і планують використовувати пересувні відділення поштового зв'язку. І квітня два «відділення на колесах» з'являться у Заставнівському та Хотинському районах, – сказав Я.С. Цюпак.

Пересувне відділення поштового зв'язку

Це спеціально обладнане авто, яке пересуватиметься затвердженням маршрутом і надаватиме послуги в населених пунктах, де нерентабельно тримати стаціонарні відділення поштового зв'язку. Однак у таких населених пунктах зберігаються листоніші. Пересувному відділенню присвоюється відповідний поштовий індекс.

Автомобіль має всі необхідні технічні засоби для надання повного спектра поштових послуг: касовий апарат, електронні ваги, стелажі для викладки товарів тощо.

Чотири рази на тиждень у визначену годину автомобіль прибуває до населеного пункту, зупиняється у зазначеному місці та забезпечує поштовою обмін всієї вхідної та вихідної кореспонденції, а також протягом визначеного часу (від 30 хвилин до 1 години) надає послуги поштового зв'язку для населення (приймання платежів і поштових відправлень, продаж товарів першої необхідності, телефонних карток тощо).

Впровадження пересувних відділень замість стаціонарних пунктів поштового зв'язку жодним чином не погіршить можливості доступу населення до послуг пошти.

Пункти скоротять, людей – ні

Пересувні відділення поштового зв'язку – це передовий світовий досвід. Учасники прес-конференції наголосували, що новинка не передбачає скорочення жодного працівника пошти на селі.

За висновками експертів Всесвітнього поштового союзу, Україна має одну з найбільших мереж універсаль-

них поштових послуг у світі. Тому Кабмін і схвалив Концепцію Державної цільової економічної програми розвитку поштового зв'язку на 2009-2013 рр., розроблену Міністерством транспорту та зв'язку України. Вона передбачає структурні, технічні і технологічні перетворення з урахуванням рекомендацій міжнародних організацій, впровадження рішень з автоматизації, використання інформаційних технологій та розвитку нових послуг.

Одним із ключових моментів програми, спрямованої на розвиток та ефективне функціонування національного оператора, є оптимізація мережі поштового зв'язку, приведення її до стану збалансованості з наяв-

ним попитом на послуги поштового зв'язку та у відповідність до світових стандартів.

Стаціонарні відділення поштового зв'язку залишаться у населених пунктах з чисельністю понад 2000 мешканців. В інших випадках до послуг користувачів – пересувні відділення або листоноші на доставних дільницях.

За даними «Укрпошти», мережа поштового зв'язку Чернівецької області складається сьогодні з 309 об'єктів, в т.ч. 39 міських відділень поштового зв'язку, 226 – сільських та 44 сільських пунктів поштового зв'язку. Більшість останніх має мінімальні обсяги роботи, тому вони

точка зору

Яценюк: Тому що

послідовний

Арсеній Петрович зрікся

передвиборчих обіцянок щодо УПА

Звільнений голова парламенту Арсеній Яценюк не вважає за доцільне приймати закон про визнання державою ОУН-УПА. Він заявив про це під час агітаційної поїздки Львівською областю, – повідомляє Інтернет-газета «Обозреватель».

Член депутатської групи «За Україну!» Володимир Карпук відзначив, що за часів існування демократичної коаліції, до складу якої входили «Наша Україна» і БЮТ, неодноразово пропонувалося внести до порядку денного засідань парламенту питання про визнання воїнів УПА борцями за незалежність України та надання їм статусу учасників війни. За словами депутата, в нього склалися враження, що Арсеній Яценюк, на той час спікер парламенту, просто закривав очі на ці пропозиції.

На думку іншого представника НУНС – народного депутата України, члена депутатської групи «За Україну!» Андрія Парубія, – Яценюк виступає не як політик, який представляє державні інтереси.

– Роблячи подібні заяви, він просто хоче сподобатися абсолютно всім і підтримує політичні сили, які виступають не тільки проти визнання ОУН-УПА, а й проти української

державності в цілому, – заявив депутат. – Ми переконані, що ті політики, які сьогодні виступають проти обговорення теми ОУН-УПА і проти прийняття цього закону в парламенті, чинять дуже нещиро стосовно тих людей, завдяки яким вони потрапили до парламенту, – відзначив Парубія.

Нагадаємо, що 23 січня 2008-го у Верховній Раді України зареєстрований проект Закону про визнання ОУН-УПА стороною, яка брала участь у бойових діях під час Другої світової війни. Авторами законопроекту стали народні депутати від блоку «Наша Україна – Народна Самооборона», під третім номером списку якого Яценюк пройшов до парламенту. Визнання ОУН-УПА на державному рівні було однією з основних передвиборчих обіцянок НУ-НС, завдяки чому за блок проголосувало багато жителів сільських районів Західної України.

Ярина ОДНОКОЛЕНКО, інтернетоголядач

Результати підроблені?

Нардеп-бютівець Петро Гасюк наголошує, що результати виборів до Тернопільської облради «однозначно сфабриковані»

Він посилається на соціологічні дані, які показують, що рейтинг партії «Єдиний центр» у сусідній з нами області становить не більше 3%, а отже результат у 14%, оприлюднений після виборів – неможливий. Окрім того, депутат підкреслює, що «Блок Юлії Тимошенко не брав участі у виборах, не вів виборчої кампанії, не агітував за себе, більше того – закликав свої прибічники не приходити на вибори, і взагалі знявся з реєстрації». Гасюк вказує на численні порушення на виборчих дільницях: наприклад, що «реальна кількість людей, що

проголосували, не перевищувала 30%, але за кілька годин до закінчення голосування було вкинуто ще 20% бюлетенів», і що «вибори проводила нелегітимна територіальна виборча комісія, чий повноваження припинені Тернопільською облрадою». Оцінюючи вибори до Тернопільської облради в контексті загальноукраїнських політичних тенденцій, Гасюк стверджує, що мало місце локальне випробування тотальної системи фальсифікації голосування, яку можна буде застосовувати і під час виборів Президента України, і на всіх наступних виборах.

ювілей

Меру двічі по 5!

20 березня у Чернівецького міського голови Миколи Федорука ювілей – 55 років. У березні ж виповнюється 15 років, як він – мер міста. Жодних святкувань не буде – Микола Федорук від 17 березня у відпустці.

Тим часом Рада директорів чернівецьких підприємств, очолювана головою правління ВАТ «Трембіта» Стелюю Станкевич, підготувала меру подарунок – зняла півгодинний фільм про його діяльність.

дороги

«Потьомкінські села» по-буковинськи

Від 16 березня Чернівецький обласний дорожній розпочав чергову боротьбу з ямками на дорогах. Запрацював Новоселицький асфальтовий завод, який постачатиме покриття усім філіям підприємства. У першу чергу «лататимуть» дороги державного значення у напрямку Києва, національні та магістральні автошляхи. Згодом обіцяють поремонтувати й місцеві дороги.

Офіцери колишніми не бувають

Цей вислів цілком справедливий, коли йдеться про полковника міліції у відставці Миколу ДОКАША. Через 8 років після того, як вийшов на пенсію з посади першого заступника начальника УМВС – начальника УБОЗ, повернувся на службу, але тепер уже цивільним – на посаду помічника начальника УМВС України в Чернівецькій області з моніторингу прав людини в органах внутрішніх справ.

Найрезонансніші справи, які розпитував Микола Докаш, датовані 1994-98-м роками. Ще 1992-го йому запропонували посаду начальника відділу боротьби з організованими видами злочинного підприємства УБОЗ УВС області, а від 1997 до лютого 2001-го очолював управління боротьби з організованою злочинністю краю.

– На той час у державі склалася напружена криміногенна обстановка, спостерігався розгул рекету. Злочинці оголосили правоохоронцям «війну в законі». Нам доводилося викривати зловмисників як загально кримінального плану (вбивства, вимагання, контрабанда), так і економічного – зловживання в банках, на підприємствах, хабарництво тощо. Справу мали з угрупуваннями міжрегіонального, міжнаціонального та міжрасового характеру. Злочинність, як відомо, не має кордонів, – каже Микола Докаш, – і я з'ясував для себе одну просту істину: закон повинен перемагати за

будь-яких обставин.

...Трудову діяльність в органах ВС Микола Докаш розпочав 1977 року. А до того були Могилів-Подільський монтажний технікум, служба в Збройних Силах, Горьківська вища школа міліції – на той час один з найпотужніших подібних закладів, де діяв факультет з напрямком боротьби з розкраданням соціалістичної власності.

Студентські роки Докаш згадує дуже тепло, розповідає про викладачів-профі, чудові умови навчання, ширих друзів. Будучи майстром спорту з дзюдо, неодноразово брав участь в змаганнях не тільки за школу МВС, а й за Горьківську область. Але найбільшим досягненням у спорті вважає бронзову, яку отримав на першості Союзу серед міліцейських закладів.

За розподілом Микола Докаш потрапив до Чернівецького міськвиконкому інспектором по боротьбі з розкраданням соціалістичної власності і наступні 11 років присвятив боротьбі

з економічною злочинністю.

– Справа було досить багато; і цікавих, і курйозних. Час тоді був зовсім інший, – згадує. – Скажімо, 1985 року за оперативними даними стало відомо, що на Чернівецькому гумово-взуттєвому заводі розікрали державного майна майже на 20 тис. карбованців. На той час це були досить великі гроші.

За справою проходило 5 осіб – завідувач складом, експедитор, водій і два працівники одного із одеських кооперативів. Суд признав їм покарання від 7 до 11 років. Запам'яталась мені ще справа на трикофажній фабриці, де вкрали пряжі на 15 тис. крб., вона мала потрапити до підпільного цеху з виготовлення жіночих панчіх... – розповідає п. Микола

Сьогодні уже й не злічити, скільки злочинів було розкрито під його керівництвом за всі ці роки. Свої успіхи Микола Докаш пов'язує з властивістю залишатися врівноваженим у

будь-якій ситуації. Адже життя часто підкидає проблеми, які нашвидкуруч вирішувати просто не варто.

За період служби в органах внутрішніх справ Микола Докаш отримав понад 50 заохочень. Проте найбільше вдячний долі за її найцінніший подарунок – два сини, донька та три внуки, які пишуться своїм батьком і дідом не менше, ніж він ними.

Кароліна СОЛОВЕЙ, співробітниця сектору зв'язків з громадськістю УМВС в Чернівецькій області

екологія

На Буковині буде 70 га нових лісів

Завтра, у Всесвітній день лісівництва на Буковині стартує акція «Майбутнє лісу в твоїх руках»

Цьогоріч роботи з лісовідтворення будуть проведені на площі 1420 га. Зокрема, на 800 га – природним шляхом, 620 га – засіяні та засаджені. Для озеленення вирощено 5 млн. 306 тис. саджанців, заготовлено більше 14 т насіння.

Торік підприємства обласного управління лісового та мисливського господарства забезпечили відтворення лісів на площі 1671 га. Площа відтворених лісів перевищила площу минулорічних суттєвих зрубів на 6%. Створено 131 га захисних лісонасаджень виключно за рахунок власних коштів.

Для виконання комплексу лісокультурних робіт у минулому році вирощено 5,3 млн. саджанців. Відповідно до потреб, заготовляється

лісове насіння. Лісонасіннева база налічує 1965 га генетичних резерватів ялини, ялиці, дуба звичайного та скельного, бука, ясеня та тиса ягідного, 256 плюсових (найкращих серед насаджень) дерев, 252 га постійних лісонасінневих ділянок тощо. До складу постійної лісонасінневої бази входять також плантації дуба звичайного і скельного, ялиці білої, модрина європейської, дугласії та сосни кедрової європейської.

Для вирощування якісних саджанців і отримання гібридного насіння у Вашківському лісництві Берегометського ДЛМГ створено клонову лісонасінневу плантацію трьох видів модрина – європейської, японської та даурської – загалом 24 клони загальною кількістю 568 деревцев.

Прес-служба облуправління лісомисливства

На Буковині – найчистіша екологія

За даними Держкомстату, Буковинці з їхніми 4,3 кг шкідливих викидів на рік можуть вважати себе найчистішими в Україні. Бо друге місце волинці означає 9,6 кг викидів на жителя. Навіть кияни посідають лише третю сходинку з 9,7 кг на жителя.

У негативному рейтингу (тобто, з кінця) цифри такі лякливі, що подорожувати загальною кількістю шкідливих викидів: 1,5 млн. т. в Донецькій, 952 тис. т. на Дніпропетровщині, 566 тис. т. на Луганщині.

Раз рослина, два – тварина...

На Буковині проведена інвентаризація об'єктів природно-заповідного фонду краю. Сьогодні область має 327 заповідних територій та об'єктів загальною площею 85600 га, що становить 10,5% території області. З них 23 об'єкти мають загальнодержавне значення, а саме: НПП «Вижницький», 10 заказників, 9 пам'яток природи, 2 дендропарки та ботанічний сад. 298 об'єктів – місцевого значення: 2 регіональні ландшафтні парки, 43 заказники, 170 пам'яток природи, 4 дендропарки, 41 парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва, 38 заповідних урочищ.

У межах цих територій зростає понад 1600 видів рослин, з яких 106 занесені до Червоної книги України. Проживає 392 види хребетних тварин, з яких до Червоної книги занесені 118 видів. Фауна безхребетних налічує більше 1500 видів.

На сьогодні підготований Указ Президента про перейменування НПП «Вижницький» у НПП «Буковина». Вийшов Указ Президента про створення НПП «Черемоський», проводиться робота зі створення НПП «Хотинський». На часі – створення НПП «Буковинські Карпати» та «Сторожинецький».

Дорога для довкілля

На Путильщині з'явилася перша лісова дорога довжиною 6,5

км, прокладена схилами гір в обхід водних потоків та річок. Її збудовано силами державного підприємства «Путильське лісове господарство» через урочища Руська та Ульма Селятинського лісництва. Таким чином відкрито доступ до освоєння найвіддаленіших лісових масивів. Але водночас такі дороги оберігають і довкілля.

Володимир КРАВЧУК, Путильський район

На воді рятуватимуть

Комунальну бюджетну установу «Чернівецька міська рятувальна служба на воді», яка повністю утримується за рахунок коштів міського бюджету та буде неприбутковою, створено у Чернівцях. Нова установа буде формувати та модернізувати міську інфраструктуру безпеки життєдіяльності на водних об'єктах міста. Станція працюватиме за адресою вул. Лисенка, 4.

Начальником служби мер призначив Миколу Катинського. Він уже керував цією службою понад 10 років, коли вона перебувала у підпорядкуванні Товариства рятування на

водах України. Микола Катинський закінчив військову академію, за фахом – спеціаліст інженерних військ, водолаз-інструктор і водолаз-сапер І класу.

Структурними підрозділами міської рятувальної служби на воді є міська рятувальна станція, міська рятувальна станція парку відпочинку «Жовтневий», рятувальний пост розряду на вул. Південно-Кільцевій, аварійно-рятувальна маневрена група.

На утримання рятувальної служби з міського бюджету цьогоріч буде виділено 600 тис. грн.

Семен Глузман: «Свобода слова VS право на здоров'я»

«Україна – демократична держава з точки зору свободи слова та пересування. Та є такі сторони життя пересічного українця, де він неймовірно обмежений у своїх правах. Де саме? Відповідь кожний дасть безпомилково. Найбільше порушуються наші права у сфері охорони здоров'я», – такої думки правозахисник, колишній дисидент і політ'язень, а нині директор Українсько-американського бюро захисту прав людини, директор Міжнародного медичного реабілітаційного центру жертв війни і тоталітарних режимів Семен ГЛУЗМАН.

Суспільство безправних

– Семен Фішелевич, тож як у нас із дотриманням прав людини? Це ілюзія чи реальність?

– Я переконаний, що ми маємо великі можливості, саме можливості, а не декларації. Але ми, українці, досі не навчилися користуватися ними. Тому відбулася узурпація влади абсолютно аморальними людьми, які думають тільки про свій капітал.

Як людина, яка не є офіційним дослідником питань дотримання прав людини в Україні, але яка живе в Україні, я маю право на емоції. Тож вважаю, що у нас якась парадоксальна, повнечена і, як я сказав, збоченська ситуація із дотриманням прав людини.

З одного боку, в нас нібито є можливість вільно говорити і писати, навіть більше, ніж в інших пострадянських країнах. Певною мірою наша демократія перейшла в анархію.

Але є такі сфери життя, де немає такого благополуччя, особливо там, де реалізуються конкретні права людини. І найстрашніша – ситуація в охороні здоров'я. Справа навіть не в корупції. Це було б лише півхліба. А біда полягає в тому, що, навіть коли ми сплачуємо за лікування, ми не впевнені, що нам нададуть реальну медичну допомогу кваліфіковано. Бо цього ніхто не контролює. І дуже важко порушити карну чи адміністративну справу проти медпрацівника, який учинив посадовий злочин. Але всі ми вже до цього звикли!

Страшна ситуація і з правосуддям. Коли вже навіть я, людина, яка «відсиділа» за Радянського Союзу у тюрні як дисидент, повинен говорити, що тоді у питаннях, які не стосувалися дисидентів, правосуддя усе ж таки здійснювалося. І воно не було таким корумпованим. Бо існувала можливість добитися справедливості. Сьогодні таке практично вже неможливе. Існує такса на скорочення вироку в залежності від злочину, на умовно-дострокове звільнення з місць позбавлення волі, існує такса на визнання судом винного невинним і навпаки. Цей синдром абсолютно продажного правосуддя дуже небезпечний для майбутнього, тому що людина стає абсолютно незахищеною і безправною.

Кого захищає наша держава

– Тож у чому, на вашу думку, різниця між українською та, скажімо, західноєвропейською демократією?

– В нашій країні немає так званої «білокомірцевої злочинності». Бо «сидять», як правило, тільки «стрілочники» або люди, які вчинили дрібні злочини. Ті, хто чинять «крупняк», просто відкупаються або йдуть у владу, стаючи співробітниками в адміністрації президента або народ-

ними депутатами. На мій погляд, у цьому і є суттєва відміна нашої демократії від справжньої, цивілізованої.

– У нас дозволяється крasti не мішками і навіть не цистернами, а поїздами і заводами. Тож виникає запитання: чиї права в Україні реально захищає держава – людини чи бізнесу?

– Для прикладу візьмемо «фармацевтичну історію», в якій держава стала на бік аптек, а не людей, які не з доброї волі змушені купувати ліки з націнками – і від «світової кризи», і від «нерентабельності» фармацевтичного бізнесу. Та, мабуть, сформулюю по-іншому. Наші головні менеджери, президент, прем'єр-міністр та інші, захищають не бізнес загалом. Бо коли б вони захищали бізнес узагалі – це було б великим щастям. Вони ж стоять на варті виключно власного бізнесу та бізнесу своїх близьких. А це дуже страшно, бо існує інший бізнес, який не підпадає під цю категорію.

А те, що в нас відбувається доволу фармацевтичних закупівель-продажів, – до речі, дуже характерна ситуація.

По-перше, з трамалолю. Зрозуміло, що, коли наркомани розгромили аптеки, це не правова поведінка. Але міліція арештує тільки тих, хто був аптеки, хоча при цьому не бажає розбиратися, чому ці аптеки свідомо продавали без рецептів заборонений препарат, знаючи, що це наркотик!

Інший приклад. Торік у жовтні невідомий кинув під ноги полковника СБУ вибухівку. Як відомо, Геннадій Голобоков розслідував махінації доккола тендерних закупівель у Міністерстві охорони здоров'я. В нього з'явився важливий документ – і його вирішили «прибрати». Причому, він добре знає, хто його підірвав, але це не цікавить його начальство. Слідство просувається дуже кволю. І, як мені повідомили друзі полковника, він добре усвідомлює, що пан Наливайченко (новопризначений Голова Служби безпеки України – Авт.) не збирається займатися нічим, крім обслуговування президентської сім'ї.

А чи не є порушенням прав людини бездіяльність депутатів у парламенті, недотримання депутатами Конституції? Адже кожному з них виборці вручили мандат довіри на керування державою.

І хоча це – непряме порушення прав людини, та, у свою чергу, від цього створюються серйозні зони, в яких

Лікували туберкульоз, а була алергія

Півроку молоду матір лікували від туберкульозу шкіри. А це означало щоденне вживання сильнодіючих антибіотиків внутрішньовенно, в ін'єкціях та в пігулках. Під вечір 22-річна жінка могла хіба що безсило лежати.

Але чернівчанка дотримувалася усіх призначень. грошей, слава Богу, вистачало: підтримувала матір-заробітчанка з Італії.

Та, попри лікування, хворій не ставало легше. Аж поки одного разу не довелося викликати «швидку», бо ні підвестися, ні ворухнутися вже не могла. Анаруха маленька дитина, якій немає й двох рочоків, та чоловік з інвалідністю. Саме остання обставина й допомогла. Коли в черговий раз відправляли його кров на аналізи до Києва, взяли її і в дружини. Результати приголомшили: жодного туберкульозу! А що ж тоді?

Згодом з'ясувалося і це: алергія на собачу шерсть. Подружжя мало пса та ще й сусіди, як на лихо, розводять цих тварин на продаж.

А що ж лікарі? В них, як завжди, своя, корпоративна, правда. Усе це, мовляв, важко діагностується. І тільки один рядовий лікар визнав помилку, сказавши пацієнтці, що в неї туберкульозом і не пахне. Решта захищала честь мундира. І нікому в голову не прийшло, що саме з їхньої вини підірване здоров'я зовсім ще молодої людини.

Вл. інф.

права людини просто розчиняються, зникають, стають нічим.

Це наша психологія, ще радянська, коли Конституція була гарною, але тільки декларацією. Тоді паралельно існувала страшна за змістом, гнила, беззаконна, та все ж таки дисципліна, хоча й тоталітарна. Були тоді і корупція, і четверте управління, і спецрозподільники. Усе це було, але не так відверто і цинічно, бо приховувалось під грифом «державна таємниця». А те, що відбувається нині, – абсолютний, відвертий цинізм!

Міліція б'є і буде бити

– Якби ж то порушення прав людини існували у відкритому вигляді, наприклад, б'є міліція. Так, міліція б'є. І буде бити. Бо вона поставлена у такі умови: їй забороняють розслідувати справи, пов'язані з «білокомірцевою злочинністю». І наші законодавці з Верховної Ради не скасували дві дуже важливі статті. Одна знаменита тим, що її ввів сумнозвісний Вишинський, прокурор кримінально-судової колегії Верховного суду СРСР, ще у 20-х роках. Йдеться про «явку з повинною». А друга – судове дослідження. Коли провину людини в нормальній державі суд не може довести, її випускають. У нас же – ні, не випускають!

– І людина роками сидить в ізоляторі, чекаючи вироку?

– Так, людина продовжує сидіти в тюрмі, втрачаючи здоров'я, а слідство провадить наново. Це так зване дослідження. І воно є законним! Ось такий, з дозволу сказати, закон і дає можливість міліції чинити те, що вона чинить. Так порушуються права людини.

З іншого боку, коли у малоосвіченого і недосвідченого свіжоспеченого «випускника міліції» 50 кримінальних справ, які він повинен розкрити за місяць, то, зрозуміло, іншого засобу, як підвішувати і знущатися, для того щоби людина прийшла з повинною, в нього немає. Не подумайте, що я захищаю міліцію. Це тільки ілюстрація тези, що у хворій країні – хвора система. Та при цьому є великим щастям те, що з цієї

країни можна виїхати будь-коли.

– А якщо для цього бракує грошей та здоров'я?

– Звичайно, все було б інакше, якби центральна влада України займалася власною країною. Але їй не до того. Водночас центральна влада не займається й іншими питаннями: нашими поліклініками, лікарнями. А навіщо, коли президент сідає в літак і відбуває до Швейцарії на медичне обслуговування? А, може, я теж хочу полетіти до Швейцарії на обстеження! Але чомусь він мене не бере з собою...

Тож чи не від того наші біди, що не вміємо чи не хочемо користуватися своїми правами?

Влада без контролю – монстр

– А, може, в Україні демократичні закони не працюють і ми лише створюємо ілюзію демократичної держави?

– У нас демократія по-українськи. Незвична форма демократії, яка, певно, раніше і не описувалася вченими-правознавцями. Втім, як я вже казав, ми отримали значно більше можливостей, ніж користуємося. І тому відбулася ось така узурпація влади абсолютно аморальними людьми, які думають лише про власні статки.

– Це все від того, що в нас немає внутрішньої культури відстоювання власних інтересів, своїх прав?

– Звичайно ж! Ми не вміємо контролювати владу. Коли ж виникає власна проблема, тоді я згадую, що має право порушити! Це може бути право на навчання, роботу, охорону здоров'я чи на правосуддя... Та коли це мене не стосується, то воно мене й не хвилює, не цікаве мені. Таким чином, коли люди йдуть на вибори, сподіваючись, що чергова Юлія чи черговий Вітя вирішать усі їхні проблеми і зроблять їх щасливими, тоді й починається те, що ми маємо сьогодні. Тому що ні Вітя, ні Юлія не хочуть займатися нашими проблемами; у них свої сім'ї і думають вони про них!

Підготувала Людмила ЛЕБЕДИНСЬКА, «Версії»

Стереотипи руйнувати, меншість підтримувати або За що вбили Сократа?

Із 1000 правозахисників, які взяли участь у конкурсі на поїздку до Женеви на запрошення Ради Європи й комітету ООН, з України відібрали лише вісьмох. Серед них була і чернівчанка Гюльнар НАЗАРОВА.

Правозахисник Назарова – голова громадської організації «Права людини» і радник губернатора із захисту прав інвалідів. Останнім часом ще й регіональний координатор проекту Єврокомісії для літніх людей «Разом ми можемо», який здійснює з ГО «Фундація прав людини» (Київ).

– Чому раптом захист пенсіонерів? – цікавлюся.

– Бо вони теж належать до маргіналізованих груп, тобто меншості у суспільстві, – пояснює Гюльнар.

Саму її привела на стезю захисту громадян власна історія. Свого часу її незаконно звільнили з роботи. А найманій адвокат так склав позовну заяву, що вона прогала справу. Тоді жінка вирішила захищатися сама. Відтоді пройшло чимало часу, в Польнар навіть з'явилися вже справи, які перебувають на розгляді в Європейському суді.

– Польнар, серед ваших підопічних переважно інваліди та їхні сім'ї. А тут раптом така нецікава цільова група як літні люди?

– Як не цікава? Адже в Україні 30% населення – пенсіонери, а в Європі відсоток літніх людей ще більший. Зрештою, це у нас вважається, що у 50 років життя закінчується, а за нормального підходу в 50 життя тільки починається! Людина і має досвід роботи та життя, і

сили ще при ній.

– Демократія – це влада більшості. Чому ж вас цікавлять меншини – інваліди та пенсіонери?

– Сьогодні Рада Європи та Євросоюз спрямовані на захист маргіналізованих груп, тобто таких, які перебувають у меншості. А це – біженці, пенсіонери, інваліди, діти, жінки, ВІЛ-інфіковані, гомосексуалісти, користувачі психіатричної допомоги тощо. Чому треба захищати меншість від більшості? Бо більшість завжди агресивна і доволі жорстока. Хто відправив Сократа на смерть? Більшість! Саме вона змусила його випити отруту, обгрунтувавши своє жажливе рішення тим, що він нібито розбещує молодь: навчав її мислити і нічого не сприймати на віру, тобто не створювати собі авторитетів. Це, як з'ясувалося, було небезпечним для тодішньої демократії. Тож Сократа стратили. Так більшість знищила розумну людину, яку люdstvo читує вже понад 2 тисячі років...

– У чому полягає найбільша складність вашої роботи?

– У тому, що більшість законів, які стосуються захисту цільових маргіналізованих груп, тобто меншості, мертві як латина. Скажімо, від 2005 року є чинним закон про рівність жінок і чоловіків. Але який зиск від нього? А з іншого боку, все

ж таки добре, що такі закони є хоча б на папері.

У мене була справа в Новоселицькому районі. В селі Рингач незаконно, тобто з порушенням двох чинних законів – гендерного та Кримінального Кодексу – звільнили з роботи завідувача клубу, єдиного годувальника сім'ї з дитиною-інвалідом. Крім того, ще й «повісили» на нього неіснуючий борг. Так ось я не змогла застосувати гендерний закон. Хоча те, що він прописаний, уже дає право рухатися далі та звертатися до інших інстанцій.

Повертаючись до проблеми захисту пенсіонерів, скажу, що, коли є роздумачений термін «літні люди» і «люди похилого віку», то маємо право цю групу виокремити й захищати її права. Тим паче, людські стандарти змінюються. 100 років тому жінки не мали права голосувати. Так і щодо літніх людей стандарти змінюватимуться. Якщо сьогодні пенсіонер не може всиновити дитину, то пройде років зо 5 – і це стане можливим.

Я розбиралася з випадками, коли літнім людям та інвалідам не давали кредити у банку. Однак, вигравши в суді кілька таких справ, ми кардинально змінили ситуацію. Мій клієнт, інвалід II групи, розповідав, як після суду йому телефонували додому, пропонуючи мобільку на вибір, хоча спочатку відмовили в кредиті на придбання телефону.

– «Фішка» програми «Разом ми можемо» в чому?

– Стереотипи треба руйнувати! Українській незалежності невдовзі 20 років, а менталітет старий, від минулих часів. Мовляв, нам винна держава чи ще хтось. Люди не навчені брати на себе відповідальність. Саме це і треба опанувати.

Рада Європи зацікавлена, щоби якомога більше людей могли захистити свої права, захищати права інших людей і не боялися цього робити.

Поважай себе. Знай і захищай свої права

Правозахисник Польнар Назарова: Чернівці, тел.: 90-40-86

Бюро Комісара з прав людини РЄ Томаса Хаммарберга: Страсбург, тел. +33(0)388413421, тел / факс: +33(0)390215053. E-mail: commissioner@coe.int Веб-сайт: www.commissioner.coe.int

Від малої несправедливості до великої

Травма є – злочину нема

Жінка-інвалід, у якої дитина була вже раніше в комі через алергію, попросила у фармацевта анотацію на придбані краплі. Натомість до аптеки приїхала міліція та забрала «порушницю громадського спокою». Хоча вдома в неї залишався закритим на ключ 9-річний хворий син...

Вона чемно стала у чергу в аптеці «Ефект», що на вул. Комарова, 13, аби взяти анотацію до ліків, які купила напередодні для дитини. Але роздратована молода аптекарка відповіла їй грубо і не захотіла обслужити, натомість кинула: «Коли не буде людей, тоді й принесу!» Ображена клієнтка попросила книгу скарг. Закінчивши інцидент викликом міліції. Аптекари скаржилися на неадекватну поведінку відвідувачки!

Забігаючи наперед, скажу, що пізніше перед постійною клієнткою вибачилися письмово (!) і завідувачка аптеки, і винуватця конфлікту, 19-річна фармацевт, яка поспішала на головний біль та роздратованість.

Старший постової служби, який прибув за викликом, провів у підсобці хвилин 40 і вирішив забрати «злочинницю» із собою, хоча та і пояснювала, що в неї залишилася вдома закрита на ключ хвора 9-річна дитина. Та страж порядку був невольганим. Однак посадити одразу ж «порушницю громадського порядку» до машини не вдалося: на зупинці були люди, які і заступилися за жінку. Тому міліціонери їй відпустили, але потім наздогнали вже у під'їзді!

Далі розповідають два варіанти розвитку подій. Валентина Маковейчук стверджує, що її (а жінка вона

худенька, всього-на-всього 47 кг, хоча висока) штовхнули з силою (а, може, й легенько, але й цього достатньо від кремезного чоловіч'яги за 100 кг) здулу в голову та плечі, скрутили за спиною руки і витягли у двір. Вона лише встигла крикнути сусідові, щоби той викликав міліцію та повідомив її чоловіків. Зрозуміло, що працівник БПС при УМВС в Чернівецькій області Андрій Боднар це заперечує, кажучи, що до під'їзду він та його напарник не заходили.

У Шевченківському райвідділі міліції, куди її привезли, з жінки взяли розписку, що у неї немає претензій до працівників, себто до чергового цієї частини, як було підкреслено. Бо вона вимагала зустрічі з начальником райвідділу. Її до нестями обурила поведінка старшого групи БПС, який демонстрував свою зверхність та її залежність від нього, людини зі зброєю та у погонах, якій дозволено, як виявилось, не тільки звертатися до неї на «ти» і бити, а навіть і вбити! Про це вона і написала у скарзі.

...Валентина Василівна належить до того типу людей, які мають самоповагу, тож їй не так просто злякати. Та після «спілкування» з міліціонерами їй довелося звернутися до травмпункту. Має вона й висновок нейрохірурга: «Забій м'яких тканин потиличної ділянки

голови» та запис про те, що їй довелося пролікуватися у поліклініці №3. Однак помічник прокурора Шевченківського району виніс постанову про відмову у порушенні кримінальної справи, мотивуючи тим, що «Дії працівників міліції були у межах, наданих їм повноважень, без застосування недозволених методів».

На захист Валентини Маковейчук, яка має групу інвалідності, стала місцева Асамблея інвалідів. Її керівник Марія Кирилюк зустрілася з прокурором області Южефом Оросом. Невдовзі Маковейчук отримала письмову відповідь, де зазначалося: «За доводами, викладеними у заяві про застосування працівниками міліції стосовно Вас фізичної сили, прокуратура Шевченківського району провела ретельну перевірку. За її результатами у порушенні кримінальної справи відмовлено». І далі пояснюється, що таке рішення прийняте тому, «що перевіркою не встановлено факту застосування до Вас фізичної сили з боку працівників міліції». Більше того, за висновком судово-медичного обстеження тілесних ушкоджень теж не виявлено.

Як пояснили пізніше голові Асоціації судово-медичної експертизи, причиною такого висновку стали нібито неправильні записи лікарів у медичній картці потерпілої!

Ось така історія, панове. Зрештою, нічого особливого, бо до подібного ми вже звикли. Але саме це і страшно. І чи не тому все частіше наші доблесні захисники

правопорядку «відриваються» саме на таких ось беззахисних і безневинних людях? Крутого не зацепиш, бо матимеш неприємності. А тут можна продемонструвати свою силу.

Та, зрештою, не тільки міліціонери в усьому винні. Бо скрізь, на жаль, на кожному черговому шаблі розвитку конфлікту ми, громадяни, демонстрували свою... гнилість. Прослідкуймо цей порочний ланцюжок. Спочатку лікарка не змогла згадати, як приймаються краплі. Зрештою, їй це можна вибачити: не зобов'язана консультувати телефоном своїх хворих. Але юна касирка-фармацевт не мала права зривати свій поганний настрій на клієнтці. Як і не зовсім чесно виглядає корпоративна солідарність, виявлена її колегами. Бо, за великим рахунком, святій обов'язку фармацевта – проконсультувати людину щодо прийому ліків. І зовсім йому не обов'язково знати, що у клієнтки дитина – алергик, яка вже бувала через це у комі. Саме тому Валентина така обережна щодо ліків.

Відтак була ще й історія з сусідкою, яка бачила з вікна, як брутально тягли Валентину до машини. Про це вона розповіла автору цих рядків на диктофон, але чомусь дала занадто стримані пояснення на вимогу міліції. Воно й зрозуміло: страшно виступати проти сили.

Тож такі ми і є: байдужі, нахабні до слабших і боязкі перед сильнішими. Чи не тому й маємо те, що маємо?!

Працівника звільняють за підсумками випробування

Коли працівника прийнято зі строком випробування і до кінця того строку встановлено його невідповідність цій роботі, роботодавець протягом цього строку має право розірвати трудовий договір без згоди на це профспілкового органу.

Термін «невідповідність» означає, що працівник через недостатню професійну підготовку неспроможний якісно виконувати роботу, яка йому доручена. Підставою для звільнення в цьому випадку не може бути порушення трудової дисципліни, бо за них працівника звіль-

няють на підставі інших статей КЗпП.

Право визначити, відповідає чи не відповідає працівник роботі, що йому доручається, належить роботодавцеві, але він повинен належним чином аргументувати своє рішення, оскільки розірвання трудового договору за цими підставами може бути оскаржене працівником в порядку, визначеному для розгляду трудових спорів з питань звільнення.

Звільнення за результатами випробування належить до випадків розірвання трудового договору з ініціативи робо-

тодавця. За такою підставою не можуть бути звільнені вагітні жінки та жінки дітьми до 3-х років, одинокі матері з дитиною до 14 років або з дитиною-інвалідом.

Законодавство дозволяє продовження строку випробування, якщо працівник у період випробування був відсутній на роботі у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю або з інших поважних причин. Хоча продовження строку випробування в цьому випадку не є обов'язком роботодавця. В інших випадках роботодавець не має права

продовжувати термін випробування навіть за наявності на це згоди працівника. Продовження строку випробування оформляється відповідним наказом з ознайомленням працівника.

Якщо працівник продовжує працювати по закінченню строку випробування, він вважається таким, що витримав випробування, і наступне розірвання трудового договору допускається лише на загальних підставах.

Ірина МУДРИК, головний спеціаліст ГУ юстиції в Чернівецькій області

запитуйте – відповідаємо

Звільнити правильно

Наш читач В.Вовчик цікавиться, що робити, коли працівник у день звільнення не отримав трудову книжку. Відповідає головний спеціаліст ГУ юстиції в Чернівецькій області Надія ТАРНАВСЬКА.

Відповідно до чинного законодавства, власник чи уповноважений ним орган зобов'язаний видати працівнику його трудову книжку в день звільнення і занесенням запису про звільнення.

Працівник може не отримати трудову книжку як з його власної вини, так і з вини роботодавця.

Якщо працівник не отримав трудову книжку через його відсутність у день звільнення на робочому місці, то власник чи уповноважений ним орган цього ж дня надсилає йому поштове повідомлення про необхідність отримання трудової книжки. Поштою ж може бути від-

правлена й сама трудова книжка, однак тільки за письмовою згодою її власника. В разі неотримання трудової книжки з вини працівника підприємство не несе відповідальності.

Коли ж видача трудової книжки затримується з вини власника чи уповноваженого ним органу, працівник має право

звернутися до суду. За рішенням суду йому виплачується середній заробіток за весь час вимушеного прогулу. Днем звільнення в такому разі вважається день фактичної видачі трудової книжки. Про нову дату звільнення видається наказ і вноситься відповідний запис до трудової книжки працівника.

Трудові книжки та їхні дублікати, не отримані працівниками при звільненні, зберігаються протягом двох років у відділі кадрів підприємства окремо від трудових книжок працівників, які перебувають на роботі. Після цього строку незатребувані трудові книжки зберігаються в архіві підприємства протягом 50 років, а після закінчення зазначеного терміну їх можна знищити у визначеному порядку.

Винні у порушенні законодавства про працю несуть відповідальність, передбачену в законі. На посадових осіб підприємства, установ, організацій, незалежно від форм власності, яким надано право приймати на роботу, а також громадян – власників підприємств за порушення законодавства про

Податковий кредит за іпотечними процентами

Сплачені суми іпотечних процентів відшкодовуються лише за іпотечним житловим кредитом на купівлю або будівництво житла. Об'єкт іпотеки платник податку визначає як основне місце проживання. Сума процентів, сплачених за іпотечним кредитом, має підтверджуватися наявністю договору іпотеки та платіжними документами, які свідчать про переведення коштів у рахунок погашення кредиту протягом звітного податкового року.

Такими платіжними документами є:

- копії квитанцій про сплату коштів на погашення кредиту;
- копії або оригінали виписки банку як документа, що засвідчує дату та суму сплачених процентів;
- довідка банку, де зазначена сплачена сума процентів у гривнях, якщо кредит валютний і ці суми в інших документах не зафіксовані.

Іван СУШИНСЬКИЙ, начальник ГУ юстиції в Чернівецькій області

маємо право

Як захиститися від шуму

Відповідно до законодавства України, санітарне та епідемічне благополуччя населення – це стан здоров'я населення та середовища життєдіяльності людини, коли показники захворюваності перебувають на усталеному для даної території рівні, умови проживання сприятливі для населення, а параметри чинників перебувають у межах, визначених санітарними нормами.

Для усунення та зменшення шкідливого впливу на здоров'я населення шуму чи інших фізичних факторів місцеві органи влади, підприємства, установи, організації та громадяни за здійснення будь-яких видів діяльності зобов'язані: ■ здійснювати організаційні, господарські, технічні, технологічні, архітектурно-будівельні та інші заходи для попередження утворення та зниження шуму до рівнів, визначених санітарними нормами; ■ вживати заходів з недопущення перевищення рівнів шуму у відповідний час доби, на таких захищених об'єктах:

1) житлових будинків та прибудинкових територіях;

2) лікувальних, санаторно-курортних закладах, будинках-інтернатах, закладах освіти, культури;

3) інших будівлях і спорудах, у яких постійно чи тимчасово перебувають люди;

4) парках, скверах, зонах відпочинку, розташованих на території мікрорайонів і груп житлових будинків.

У нічний час, від 22.00 до 8.00, на перелічених захищених об'єктах забороняються гучний спів і вигуки, користування будь-якими джерелами побутового шуму, проведення салютів та феєрверків.

Проведення на захищених об'єктах ремонтних робіт, які супроводжуються шумом, забороняється у робочі дні від 21.00 до 8.00, а у святкові та неробочі дні – цілодобово.

Власник або орендар приміщень, у яких передбачається проведення ремонтних робіт, зобов'язаний повідомити мешканців прилеглих квартир про початок таких робіт. За згодою мешканців усіх прилеглих квартир ремонтні та будівельні роботи можуть проводитися також у святкові та не-

робочі дні. Шум, що утворюється під час проведення будівельних робіт, не повинен перевищувати санітарних норм цілодобово.

Сільські, селищні, міські ради затверджують Правила дотримання тиші у населених пунктах і громадських місцях, у яких, з урахуванням конкретних особливостей окремих територій, визначаються заборони та

обмеження на певні види діяльності, які супроводжуються утворенням шуму, а також визначається порядок проведення салютів, феєрверків та інших заходів із використанням вибухових речовин і піротехнічних засобів.

Тетяна НІКОЛАСВИЧ, заступник начальника ГУ юстиції в Чернівецькій області

Я не можу контролювати божевілля цього життя, але я можу зберегти його логіку

24 березня — день народження Вільгельма Райха

Божевільний геній або геній божевілля з Буковини

Райх був учнем Фрейда, його першим клінічним ординатором, першим директором Психоаналітичного інституту. Він відкинув усі базові положення психоаналітичної теорії і був вигнаний з усіх психоаналітичних організацій.

Він пише «Масову психологію фашизму» за 10 років до «Анатомії людської деструктивності» Еріка Фромма і за 20 років до «Авторитарної особистості» Адорно. Він був запеклим марксистом, займав керівні посади в Німецькій компартії, вів пропагандистську роботу в усій Європі. Він же був виключений з цієї партії, покинув Німеччину, був оголошений персоною поп грата в Данії, Швеції, Норвегії.

Райх стверджував, що всі проблеми людства — через відсутність сексуального задоволення. Він — автор радикальних програм сексуальної освіти і пророк «сексуальної революції». Зі своїми 3-ма дружинами розходився «з ідеологічних міркувань».

Райх відкрив тісний взаємозв'язок між м'язовим напруженням і психологічним станом людини, заснувавши один з найперспективніших психотерапевтичних напрямків — тілесноорієнтовану психологію і психотерапію. Він же розробив абсолютно метафізичну і протилежну за змістом теорію Оргона — космічної сексуальної енергії.

Райх вірив у власне обожнення через 50 або 100 років, а помер у в'язниці. Справа його життя — досліди з оргонною енергією — була заборонена, а його книги — спалені.

Пристрасті юності

Життя Райха було багатим на події. Звичайна людина виявляється загадковим, трагічним, авантюристом пер-

З першою дружиною Анною і дітьми

сонажем. Його доля — підґрунтя для психоаналітичного аналізу, драма ідей. Своє життя до 1922 р. Райх докладно описав у книзі «Пристрасті юності: Автобіографія 1897-1922».

Він народився 24 березня 1897 року в с. Добряничі Львівської області, тоді на території Австрійської імперії. Але в Інтернеті на сайті російської «Вікіпедії» місцем народження зазначено Добряничі Заставнівського району на

Буковині. Англomовна «From Wikipedia» вказує на помилку і зазначає, що місце народження — саме Добряничі, а не Добрянівці. Помилка виникла тому, що незабаром після народження сина родина Райхів переїхала до Южинця на тій же Заставнівщині. За одними джерелами, батько купив там велику ферму, за іншими — вони переїхали на ферму, що належала сімейству матері.

Батько Райха, Леон, був заможним, владним і деспотичним, із украй запальним і дратівливим характером. Мати Райха, Цецилія Ронігер, була красунею. Бабуся Ронігер називала дочку «німою» за покірність долі і готовність нести свій жертвний хрест: батько Вільгельма був закоханий у дружину, однак «дїставав» її ревнощами.

Незважаючи на єврейське походження, батько був переконаним німецьким націоналістом. У родині розмовляли тільки німецькою і маленькому Вільгельму заборонялося спілкуватися з українськими та єврейськими дітьми. Мабуть, саме у відносинах Вільгельма з батьком і варто шукати коріння його майбутньої книги «Масова психологія фашизму».

Вільгельм обожнював та ідеалізував матір. Почуття до батька були в нього двоїсті. Він навіть припсував, що, можливо, не був рідним сином цієї людини.

Однак йому були відомі муки ревнощів не тільки до батька. Такі ж почуття в нього були й до молодшого брата Роберта. Райх не хотів народження брата і прагнув появи сестри. Коли йому сказали, що народився хлопчик, він відповів, що це його не цікавить, і попросив, щоби немовля віднесли назад! Вони з братом були геть несхожими. Вільгельм намагався бути владним і рішучим як батько. Роберт же був схожий на матір. Вільгельм страждав від того, що, як йому здавалося, молодшому брату дїставалося більше материнської любові.

Початкову освіту Райх одержав вдома, займаючись з репетиторами. Більш пізній інтерес до вивчення біологічної природи емоцій і сексу Райх приписував вихованню на фермі, де, як він пізніше висловився, «природні функції життя» були неприхованими. З його слів, уже в 4 роки для нього не було ніяких таємниць у сексі.

17-річний сирота

У 14 років Вільгельм випадково дізнався про інтимний зв'язок матері з одним з його репетиторів і розповів про це батькові. «Батько потяг матір у кімнату, — згадає Райх, — з криком: «Ти розповіси мені все!». Двері за ними зачинилися, і якийсь час батьки сварилися. Потім мати пішла у свою кімнату, і відтіля рознісся по всьому будинку стогін. Усе ще не наважуючись поворухнутися, ми чули, як батько відчинив двері, а потім його голос, зламаний боєм: «Що ти накоїла, я заклинаю тебе усіма святими, я всі тобі прошою! Скажи мені, скажи мені в ім'я дітей, що ти ковтула? Молю тебе — не вмирай!».

Мати Райха отруїлася лізолом, і хоча перша спроба була невдалою — вона вижила, але вже третя виявилася фа-

тальною... Батько Райха помер від туберкульозу через 3 роки після смерті дружини. Вільгельм хазяйнував на фермі і продовжував навчання в одній з чернівецьких гімназій.

«Буковинський період Райха закінчився 1915 року. Коли російські війська зайняли Буковину, брати Райх втекли до Відня, кинувши усе майно. Того ж року Райх пішов на службу до австрійської армії, воював в Італії, дослужився до офіцера.

З другою дружиною Лізою

Сексопатолог замість юриста

1918 року, повернувшись з війни, Райх вступив до юридичного факультету Віденського університету, однак швидко розчарувався і перевівся на медичний факультет. Як ветеран війни, він мав право вчитися екстерном 4 роки замість шести. Це були важкі роки для Вільгельма. Війна знищила всі заощадження. Усі 4 роки він ходив у військовому, бо не міг дозволити собі купити цивільний костюм, недоїдав і знімав найдешевшу квартиру.

1922 року Райх закінчує університет і стає першим клінічним асистентом Фрейда у Віденській психоаналітичній клініці. Фрейд високо оцінював свого співробітника і як практикуючого лікаря, і як майбутнього теоретика. Починається життя, сповнене злетів і падінь...

У 1929-му Райх, через переслідування за політичні погляди, переїздить до Берліна і засновує кілька клінік сексуальної гієни для робітників. Тут можна було безкоштовно отримати інформацію про секс, ви-

ховання дітей і засоби контрацепції. Серед головних ідей Райха — надання безкоштовних контрацептивів і контроль народжуваності, дозвіл на аборт і розлучення, просвітництво, спрямоване на профілактику венеричних захворювань, особливо серед лікарів та вчителів, відмова від покарання злочинців, які вчинили зло на сексуальному ґрунті. Нині це здається буденним, однак тоді за «неправильні» погляди його виключили з комуністичної партії, виселили з Німеччини, згодом — з Данії. 3 листопада 1957 року, у віці 60 років, Вільгельм Райх помер від інфаркту у Федеральній в'язниці США.

Його життя здається втіленням абсолютного парадоксу, але в ньому не було нічого парадоксального, усе було законним. Один з його учнів — Фредерік Перлз — пояснює що загалом усього чотирма словами: Райх був «безсоромний, придушуючи власну зніяковілість».

Віктор ПАСНИЧЕНКО, асистент кафедри практичної психології ЧНУ

Довідка:

Психологічні проблеми (за Райхом) — наслідок застою в організмі біологічної (сексуальної) енергії, що приводить створення відповідних блоків на м'язах. Ця напруга, стаючи хронічною, ще сильніше придушує вільний рух енергетичних потоків. З часом це призводить до утворення «м'язового панцира», який сприяє розвитку невротичного характеру, бо придушється природна емоційна діяльність людини.

Через це виникає необхідність ослаблення м'язового панцира і вивільнення енергії, яка блокується, після чого має починатися аналітична робота з проблемами клієнта.

Вегетотерапія Райха є базовим методом для різноманітних сучасних видів тілесноорієнтованої психотерапії (в тому числі танцювальної терапії). Ідеї Райха вплинули на і засновника гештальттерапії Ф. Перлза.

Вільгельм Райх, 1950-ті роки

Майже 11 тисяч дітей в Україні мають інвалідність через вади зору

60% інформації про світ людина одержує через зір. Тож наші очі — не тільки «дзеркало душі», а й надчутливий і тонкий механізм, без якого життя стає важким й одноманітним.

До речі, у повній темряві людина бачить полум'я свічки на відстані кількох кілометрів. Око ж художника розрізняє до сотні відтінків тільки чорного кольору!

Водночас зір людини, за свідченням спеціалістів, не пристосований до... читання книжок або перегляду малюнків. Отже писемність певним чином конфліктує з нашим зором.

Та куди більших неприємностей у XX столітті принесла людині електронно-променева трубка. І, хоча перегляд зображень на екрані телевізора чи дисплея комп'ютера принципово відрізняється від читання букв і розгляду малюнків, все це не є для нас природним.

Але, мабуть, і це ще не головна проблема! У зв'язку з переходом охорони здоров'я України до стандартів ВООЗ, коли недоношеними вважаються малюки із вагою тіла від 500 грамів і більше, різко збільшується кількість дітей з вадами зору. Причина — недорозвиненість нервової системи новонароджених, зорового нерву, зокрема. Тож, коли торік в Україні народилося 20 тисяч недо-

ношених дітей, то це означає, що очікується до 200 випадків сліпоти в них як наслідку ретинопатії недоношених. Та ще 4-4,5 тисячам малюків загрожують розвиток різних вад зору.

Водночас, на думку фахівців Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), понад 50% усіх випадків дитячої сліпоти коригується або й виліковується. Але, як відомо, під час профілактичних оглядів українські офтальмологи реєструють понад 50 тисяч випадків зниження функції зору у ранньому дитячому віці, а потім і патології, які ведуть до інвалідності. Тому рання діагностика стає пріоритетною для українських дитячих офтальмологів. Але для цього потрібно мати ретинальні камери (Ret Cam II), які забезпечують максимально широкоформатне зображення очного дна на екрані комп'ютера в режимі реального часу, що дає можливість порівнювати аналізи обстежень у динаміці, прогнозувати перебіг недуги. Ймовірно, вирішити цю проблему допоможе реалізація Міжнародної програми боротьби зі сліпотою «Зір 2020», яка передбачає будівництво в Україні 5 центрів, які займатимуться проблемою дитячої сліпоти.

Сергій ЯНЧЕНКО, заворметодвідділом обласного центру здоров'я

Відкритими очима, відкритими серцями

Зростає кількість людей, які дізналися про свій ВІЛ-позитивний статус і потребуватимуть догляду, підтримки та лікування. Перші, до кого вони звертаються — медпрацівники. На жаль, трапляється, що звертаючись за допомогою, людина наштовхується на стіну осудження і відвертої дискримінації.

Усвідомлюючи, що змінити ситуацію кардинально можна тільки шляхом формування нового покоління медиків, Чернівецький міський благодійний фонд «Життя заради життя» разом з Корпусом миру в Україні впроваджують у медичних навчальних закладах області нову навчальну програму. Вона спрямована на формування в майбутніх медиків таких важливих якостей, як толерантність, чуйність, людяність.

— Відкрите серце медика — не менш важлива риса, ніж високі професійні навички, — вважає керівник благодійного фонду «Життя заради життя» Володимир Антонюк. — Тому ми шукали підтримки для серйозної роботи зі студентами-медиками. Волонтер Корпусу миру в Україні Майта Праут відгукнулася на нашу ініціативу, допомогла в оформленні проекту і сама бере активну участь у його реалізації.

Навчання студентів-медиків у Новоселиці, Вашківцях та Чернівцях проводиться в інтерактивному форматі — для того, щоб зацікавити та мотивувати майбутніх медиків до професійного виконання ними майбутньої місії — допомоги пацієнтам, на які недуги вони б не хворіли.

no smoking

Маєш шкідливу звичку — йди на... курси

Чим бідніша країна, тим більше в ній курців

— Українці палять багато активніше за американців і китайців. Найнижчі показники — у Канаді. Хоча,

порівнюючи з 1995 роком, в Україні підлітків-курців поменшало на 9%. Зовсім не налаштованими витрачати на цигарки німці. Бо ті з них, які ведуть здоровий спосіб життя, тобто займаються спортом, не палять і не вживають алкоголю, мають зарплату на 3-4% більше від тих, у кого шкідливі звички є, — розповів Василь ЗАДОРЖНИЙ, головний лікар обласного центру здоров'я на прес-конференції «Антитютюнова боротьба у Чернівцях. Перші результати». Її провели Громадська мережа «Опора» та Антитютюнова коаліція Чернівців з нагоди початку другого етапу моніторингу виконання змін до Закону України «Про рекламу».

Закони нам не на заваді!

Як відомо, від 1 січня 2009 року реклама тютюну на зовнішніх носіях і транспарантах заборонена. Очікується підвищення цін на шкідливу продукцію. Водночас тютюнові компанії воліють не втрачати своїх покупців і рекламуються за принципом: «використовуємо всі можливі способи аби нас побачили». Тому їхню рекламу «виловлюють» в Інтернеті, громадських закладах, у вітринах магазинів, ЗМІ та інших місцях, де може перебувати потенційний покупець. До речі, найагресивніше такі рекламні кампанії спрямовані на молодь. Саме її найбільше спокушають і саме молоді люди є найактивнішими курцями.

Важкість залежності від героїну та нікотину — однакова!

Курців винищать?

Всесвітня Організація охорони здоров'я запланувала до 2015 року жити найрізноманітніші, але дієві заходи для збільшення кількості людей на планеті, які не палять, до 80%.

Мешканці Чернівців, які не можуть позбутися залежності від тютюну, мають можливість звернутися до обласного центру здоров'я, де проводяться заняття з боротьби зі шкідливими звичками.

Оксана ЧЕРВІНСЬКА, «Версії»

азбука безпеки

Обережно, пастка!

Харчі

Консерванти, стабілізатори і барвники викликають захворювання кишечника, печінки та нирок, шкірні хвороби. Замінники цукру провокують захворювання нервової системи, ароматизатори — алергічні реакції. Нітрати впливають на кровотворення, викликають анемію та серйозні отруєння.

Важливо: Купуючи харчі, звертайте увагу на складники!

Газові прилади

Небезпечні продукти неповного згорання газу. Газова плита не повинна працювати більше 2-х годин поспіль. Не вмийкайте водночас більше 2-х конфорок.

Важливо: Кожні 2 години роботи плиту вимикайте, вікна кухні відчиняйте

щонайменше на 15 хвилин. Точно виконуйте інструкції з експлуатації газових приладів.

Побутові відходи

Сміття, використана тара та упаковка, розкладаючись, утворюють сполуки, які мають канцерогенні властивості, дратують нервові закінчення у бронхах, спричиняють задуху, яка обтяжує ОРЗ, бронхіальну астму, захворювання дихальних шляхів.

Важливо: Збирайте сміття у спеціальні пакети, вносьте їх щодня, не залишайте на ніч.

Водопровід та каналізація

40-50% розвідної мережі зношено. Майже третина водопроводів подають воду з підвищеним вмістом заліза, міді або

свинцю. Це сприяє розвитку алергій та вихороб крові.

Важливо: Вчасно міняйте труби, використовуйте фільтри для води.

Вихлопні гази автомобілів

У великих містах дають 60% і більше

усіх забруднень атмосферного повітря. Впливають на кровоносну, нервову та січовостатевоу системи, дратують легені.

Важливо: Не відчиняйте вдень вікна, що виходять на проїжджі вулиці. Частіше буйте на свіжому повітрі, не влаштовуйте пробіжок вздовж магістралей.

Тютюновий дим

Школа пасивного паління складає не менше 80-90% від негативних ефектів активного паління. Коли в оселі живе один курець, у тих, що не палять, на 58% зростає ризик смерті від інфаркту міокарда.

Важливо: Коли людина кидає палити, то від 3 місяців до 3 років (залежно від «стажу» паління), його внутрішні органи відновлюються.

Ключове слово минулого номера – (шелкопряд)

Переможець став

Денис ГОРБАТЮК з Чернівців. Вітаємо!

Ключове слово:

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Александр	...Дросни (у Греції)	Буква кирилиці	Чем щупають			Реш, правий приток Оки	Узлекове письмо	Марка самолета	Кавказський барабан	Мужское имя	Греческая буква	Большая монгольская	Торговая марка	Центр управління волосами
Душистая подушка				4	Стихи, рифмовані вірші	Греческая буква		Принем в бою			Освещенно сть	Буква кирилиці	8	Минерал
Кремляная крупа	...пространство				Змея		Танц движение		Груда камней в Монголии		Мужское имя	Чеховский рассказ		Постельный
			...на ... не приходится			Соломенный скирд	Город в Бразилии				Свободны в стих		2	
Учебный бой в Фехтовании	Внезапное чувство страха	Дезинфицирующее средство	Сорт вишни		Спутник Юпитера		Нота	Марка автомата	Балч... (у Монголии)		Озерный осадок		Ослик (мульти)	Не он и не она
Малая планета					Ступенчатый размер				Парагвайский чай			Аквариумная рыбка	Финская острота	
Норвежская еда					Корейская флейта	Омут (антоним)	Между "ша" и "ры"		...гора	Левый приток Онега		Сорт кабачков		
Километр	Часть русской печи				Прыжок в балете			Морская шлопка	Безья месть			И рыба, и город	Буква кирилицы	7
Анаграмм		Ходчая мышцелок				5	Передняя			Греческий график		То же, что ухаб		
Московский вуз		Карточная игра	Косопушик	"Кар..." (рок-группа)			Недавний в змея	Рыболовна в снасть		Пистолет				
					Вранья, вздор		Армянская Библия							6
					...24(само лет)	Русский художник	Опера З.Палиашвили							
						Жаба		Цвет заднего плана						
					Прибалт... финские племя			Центр заднего плана						
						Стойкое возмущение		Балезнь человека						9

Приз номера:
крем з ланоліном

Той, хто першим повідомить ключове слово, отримає приз.

Відповіді приймаються за телефоном: 57-19-35 у вівторок, 24 березня, від 15 до 17 год.

на 20-27 березня

Ексклюзивний гороскоп для буковинців від Алли ЧУЖИНСЬКОЇ

<p>ОВЕН 20,22, 24-25-го скористайтесь сприятливим моментом для розвитку бізнесу. 21-го рекомендуємо обережність у поведінці з фінансами та документами. Зусилля у будь-якій сфері 25-27-го будуть винагороджені.</p>	<p>ЛЕВ Здоров'я непокоїть 20 та 25-го, але 21 та 26-го треба завершувати справи. 22-го уникайте техніки, 27-го – спілкування з начальством. 24-го покладайтесь на інтуїцію у вирішенні особистих справ і уникайте конфліктів.</p>	<p>СТРЕЛЕЦЬ Не марнотратьте 20-го, бо 22-го можуть несподівано знадобитися гроші. Сімейні чи особисті проблеми вирішуйте 24-25-го. 25-26-го заводьте нові знайомства, шукайте спонсорів і партнерів, розширюйте бізнес.</p>
<p>ТЕЛЕЦЬ Інтуїтивно відчуваєте, що 20-21-го треба перечекати... 22 та 26-го розширюйте бізнес, 23-го вирішуйте сімейні проблеми, 24-го будьте обережні з технікою та отруйними речовинами, 25-го не починайте важливих справ.</p>	<p>ДИВА 20-го або 24-го можливі несподівані гроші, а 26-го – навпаки, можна втратити гроші. 21-го сприятливий день для поїздки, 25-го уникайте будь-якої техніки. 27-го можете опинитися в центрі конфлікту.</p>	<p>КОЗЕРІГ Дослухайтеся до інтуїції, коли не заочечетесь вийти з дому 20-21-го. Займайтеся пошуком партнерів та інвесторів 22-23-го і 25-го, натомість, 24-го покладайтеся лише на себе, а 26-го не довіряйте нікому грошей.</p>
<p>БЛИЗНЮКИ Ніхто не допоможе вам уникнути конфліктів 20-21 і грошових втрат 26-го, натомість багато охочих поділити успіх 24-го і скористатися можливостями 27-го. Не розповідайте нікому про гроші 22-го. 25-го укладайте угоди.</p>	<p>ТЕРЕЗИ 20-21-го – сприятливий момент для розвитку бізнесу. 22-23-го можете викрити того, хто обманює вас із грошми. 24-25-го гарні дні для поїздки і починань. Неприємності 26-27-го матимуть несподівані для всіх наслідки.</p>	<p>ВОДОЛІЙ 20-21-го не користуйтеся транспортом і побутовими приладами. Вдалі дні для розвитку бізнесу і починань – 22-го та 24-го. 25-го можете вирушати в дорогу, 26-27-го ваші дії можуть принести несподівані гроші.</p>
<p>РАК 20-го від вас вимагатимуть уваги старші члени родини. 21-го, 22-го та 24-го шукайте колективних рішень, а 25-го покладайтеся лише на себе. Укладайте угоди 26-го. Обережність потрібна 23-го, 27-го уникайте конфліктів.</p>	<p>СКОРПІОН 20-21-го не намагайтеся поділитися з кимсь успіхом, бо вже 22-го можете дізнатися багато цікавого про оточення. Поїздка буде вдалою 23-го, а 24-го, навпаки, обмежте контакти до мінімуму. Не позичайте грошей 27-го.</p>	<p>РИБИ Легка недуга не завадить вам наполегливо працювати 20-23-го. Більше покладайтеся на власний досвід і працю, тоді 25-26-го можете отримати прибуток. Не погоджуйтесь на відрадження 26-27-го.</p>

Художній Музей

Фотовиставка до 2 річниці фотоклубу «Позитив».
«Пейзажі сучасних художників» (з фондів ЧХМ).
25 березня відкриваються:
51-ша обласна виставка аматорів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.
Виставка дизайнерів Буковини.

Театр

21 березня, 18.30: «Заповіт цнотливого бая», комедія на дві дії.
22 березня, 12.00: «День народження кота Леопольда», музична казка.
18.30: «Мадам Бовари», драма на дві дії.
27 березня, 18.30. До Міжнародного Дня театру: відкриття малої сцени. «Сойчине крило», сповідь без антракту.

Виставковий центр «Вернісаж

26 березня 16.00: Персональна виставка Заслуженого художника України Бориса Негоди.

Ляльковий театр

22 березня, 12.00: «Посмішка клоуна».

Кінопаля «Чернівці»

«Монстри проти чужих», анімаційна комедія – 10.00, 11.45, 13.30, 15.20, 17.10, 19.00, 21.00.

Палац кіно ім. О. Кобилянської

Велика зала: «Перше кохання», комедія – 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00, п'ятниця-субота 23.00.

Мала зала: «Марлі та я», комедія – 11.00, 13.20, 119.20, п'ятниця-субота 23.30.

«Кохання у великому місті», комедія – 15.40, 17.30, 21.40.

Кінотеатр ім. І. Миколайчука

«Кохання у великому місті», комедія – 12.45, 16.15, 19.45.

«Інтернаціональ», екшн – 14.15, 17.45, 21.15.

Сергій ПИСАРЕНКО: Подарував коханій найбільшу в Україні листівку!

Досяг:

Сергій Писаренко, 43 роки. Директор концертно-рекламного агентства «Зорепад». Здійснив 45 гастрольних проєктів за 3,5 роки. За власним визначенням — новатор, який постійно прагне доводити все до досконалості. Муза та барометр успіху в бізнесі — дружина Аліна.

Чернівецький «Зорепад»

— Концертним бізнесом почав займатися в Німеччині, де жив 13 років. Там познайомився з

Вони привезли «Комедію на всі часи» з Андрієм Мягковим та Анастасією Вознесенською у головних ролях. Спектакль відбувся в Чернівцях та Івано-Франківську «на ура»! Взагалі 2002 рік був для мене знаковим: незадовго до гастролів МХАТ доля подарувала мені Аліну, пізніше з нагоди відкриття оновленого Літнього театру мені запропонували попрацювати з музичними виконавцями. Я погодився, бо чернівчани гідні бачити найкращих зірок театру та естради. Так виникла назва агентства: «Зорепад» — зірки

ла. Потім були Ігор Ніколаєв, Ірина Аллегрова, Діана Гурцкая, «Любе», «Корні», Діма Білан, Доліна, Кіркоров, Пугачова — загалом 45 проєктів.

— **Який з концертів був найважчим?**

— Проблемним з огляду на нерви і гроші виявився концерт Діми Білана після того, як він поїхав на «Євробаченні» друге місце. Хлопець увесь час щось змінював, вимагав неймовірно...

— **«Великий» гонорар — це скільки? І взагалі, скільки коштує «привести зірку» до Чернівців?**

— Не будемо вдаватися до цифр... Скажу так: жоден артист не їде, поки йому наперед не виплатять увесь гонорар, незалежно від продажу квитків. Крім того, треба виконати усі вимоги, зазначені в технічному та побутовому райдерах. Оскільки наше місто порівняно невелике, зірки-мультимільйонери їдуть сюди переважно за рекомендацією одне одного. Зустрічаються на тусовках і розповідають: «Нас там-то гарно приймали, возили, годували, екскурсії, подарунки, — коротше, гарно відпочили!». Заробіток тут для них — інтерес другорядний. У гастрольному бізнесі велику роль відіграють ще й зв'язки. Коли людина з вулиці зателефонує менеджером виконавця і скаже: «Запрошуємо на гастролі», самі розумієте, куди їх пошлють...

— **Чи були зірки, які відмовилися прийти сюди?**

— У мене був такий випадок з «Дискотекою «Аварія». Вони сказали, що їм Чернівці нецікаві.

— **Чи привозили Ви когось з**

Кохання на всі часи

З дружиною Аліною та Валерієм Леонтьєвим, який вчора святкував 60-ти річчя

російськими та українськими режисерами і продюсерами. У 2002 році повернувся до Чернівців і побачив, що ніхто не приїждить на гастролі до нашого міста. Тоді я зателефонував до головного режисера Московського МХАТ ім. Чехова із проханням відпустити трупку до Чернівців на гастролі.

падають у Чернівцях.

— **Кого саме запрошували Ви до Чернівців?**

— Першою прийжджала Аліна Білан на відкриття Літнього театру. Взагалі-то ми домовлялися з Ларисою Доліною, але в останній момент у неї змінився графік і Аліна нас дуже виручи-

далекого зарубіжжя?

— Пробували домовитися з Рікардо Фольї, але в останній момент він захворів...

— **Хто з зірок залишив пріємні враження?**

— Багато «зірок» — звичайні прості люди. Запамяталася Ірина Аллегрова: в неї надзвичайна енергетика сильної жінки. «Любе» теж прості і дуже товариські.

— **Чи траплялися у Вас якісь кумедні випадки з «зірками»?**

— Багато чого було. От, наприклад, вечеряємо в «Парковій вежі» з Ігорем Ніколаєвим, він у захваті від місцевих сіл: «От під старість, я придбав би собі тут будиночок...». Я, не думаючи: «А ще й хохлушку туди!», а він: «Ні, досить, уже одна була!».

Іншого разу зайшли до ресторану «Буковина» з «Любе» перекусити перед відвідуванням сауни. Там офіціант: «А може нашої самогоночки...». І Расторгуєв, піддавшись на вмовляння: «Ну, разве по чуть-чуть...». Він не знав, що самогон там у зловонних бутлях. Принесли, він випив гранчак, пауза секунди на три — і потім: «Я так понял, — мій уже нікуди не едем»...

або стиль у мистецтві, а ім'я. Коли воно «розкручене» і на вершині популярності, народ бігцем біжить. А коли ти геній, але нікому не відомий, то ніхто не прийде.

— **А як Ви визначаєте, кого саме слід привезти?**

— Це вже не я, а моя дружина. Вона — барометр, завжди відчуває, що зараз популярне, а що — ні. У неї на «зірок» якесь надчуття.

— **Розкажіть про неї трохи більше...**

— Може, це нескромно, але з Аліною мені надзвичайно пошастило. В нас панує рідкісна гармонія в стосунках... Мабуть, це від Бога.

— **На що Ви здатні заради коханої жінки?**

— Я — прихильник «безбашенності» в цьому плані. Нещодавно в Аліні був день народження, так я їй подарував, мабуть найбільшу в Україні, листівку: площа майже 31 квадратний метр. Вона на стінах «Формаркету» висіла. Нині думаю, чим би ще здивувати свою королеву...

Лера ЯСНИЦЬКА, «Версії»

Муза на ім'я Аліна

— **Який жанр у видовищному мистецтві користується найбільшим попитом у чернівчан?**

— Я би сказав, що попитом користується не якийсь вид

Від редакції: у наступних числах «Версії» Ви зустрінетесь з ексклюзивними подробицями перебування російських зірок на Буковині від Сергія Писаренка.

Найбільша в Україні листівка тиждень прикрашала «Формаркет»

Версії

передплатний індекс:

09584

С-во про держреєстрацію
ЧЦ №260 від 16.10.2003 р.

Редакція не завжди поділяє думку авторів, залишає за собою право редагувати та скорочувати матеріали. Листування лише на сторінках газети. За зміст реклами редакція відповідальності не несе. Відповідальність за якість друку несе ТОВ «Буковинський видавничий дім», за доставку — Чернівецька дирекція «Укрпошти». При використанні матеріалів посилання на «Версії» обов'язкове. Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції:
58003, м. Чернівці,
вул. Л. Кобилиць, 21а,
тел./факс 57-19-35
E-mail: versii@ukr.net

Наші реквізити:
Код ЄДРПО 32726216
п/рах. 26008003761001
в ЧФ АТ «Кривбасбанк»
МФО 356204

Шеф-редактор
Людмила ЧЕРЕДАРИК

Надруковано
у ТОВ «Буковинський
видавничий дім»
(м. Чернівці, вул. Прутська, 29)
тел. 52-57-41

Засновник: Л.Ф. Чередарик; видавець: МПП «Версії»
Ціна договірна. Зам. №282 Наклад: 17003
№12 (272), 20.03-27.03.2009